ROMÂNIA MINISTERUL EDUCAȚIEI SCOALA PROFESIONALA SPECIALA "TRINITAS" ORAȘUL TÂRGU FRUMOS, JUDEȚUL IAȘI

TEMATICĂ CONCURS:

PROGRAMA PENTRU PSIHOPEDAGOGIE SPECIALA

A. NOTA DE PREZENTARE

Prezenta programa se adreseaza candidatilor care intentioneaza sa participe la concursul pentru ocuparea posturilor/ catedrelor vacante/ rezervate din invatamantul preuniversitar, la disciplina psihopedagogie speciala, avand ca scop pregatirea si evaluarea capacitatilor si competentelor acestora.

Candidatii care participa la concursul pentru ocuparea posturilor/catedrelor vacante din invatamantul preuniversitar la disciplina psihopedagogie speciala pot ocupa urmatoarele posturi/catedre: profesor de psihopedagogie speciala pentru o catedra de educatie speciala; profesor psihopedagog; profesor logoped; profesor itinerant/de sprijin; profesor-educator.

Psihopedagogia speciala este o stiinta interdisciplinara la confluenta dintre psihologie, pedagogie, medicina si sociologie, care se ocupa de cunoasterea complexa a persoanelor cu cerinte educative speciale, in vederea proiectarii si implementarii de actiuni cu caracter formativ si corectiv-terapeutic pentru o insertie/reinsertie psihosociala eficienta.

Prezenta programa de concurs este elaborata in acord cu legislatia in vigoare si cu programele scolare care se aplica in invatamantul special.

Aspecte fundamentale vizate de programa:

- Cunoasterea continuturilor stiintifice fundamentale si a tendintelor in psihopedagogia speciala.
- Cunoasterea specificului invatarii, educarii, compensarii/recuperarii, integrarii copiilor cu cerinte educative speciale (CES).

- Evaluarea si monitorizarea dezvoltarii psihointelectuale si socioafective a elevilor cu CES, ca o consecinta a procesului de invatamant desfasurat in scoala speciala sau in scoala de masa pe tot parcursul scolar.

- Cresterea calitatii actului educational prin selectarea resursei umane care sa posede informatii, priceperi si deprinderi specifice domeniului educatiei speciale.

- Proiectarea si implementarea activitatilor specifice, diferentiate, in functie de particularitatile biopsihosociale ale copiilor/tinerilor cu CES care sa vizeze integrarea scolara si sociala in scoala publica sau in comunitate.

• Cunoasterea, intelegerea si utilizarea operationala adecvata a conceptelor psihopedagogice;
• Cunoasterea continuturilor stiintifice fundamentale in psihopedagogia speciala;
• Cunoasterea specificului invatarii, compensarii/recuperarii si integrarii copiilor/tinerilor cu cerinte educationale speciale (CES).

• Evaluarea si monitorizarea dezvoltarii psihointelectuale, socio-afective si comportamentale a copiilor/tinerilor cu CES.
• Proiectarea si realizarea demersului didactic trans-, inter- si multidisciplinar, in functie de particularitatile biopsihosociale ale copiilor/elevilor cu CES.
• Dezvoltarea competentelor metodice si metodologice ale cadrelor didactice din invatamantul special si special integrat.
• Aplicarea principiilor didacticii generale si specifice, a designului universal de invatare si a tehnologiilor asistive si de acces.
• Cunoasterea documentelor scolare specifice si a legislatiei in vigoare.

C. TEMATICA DE SPECIALITATE

I. Obiectul si problematica psihopedagogiei speciale

1. Psihopedagogia speciala - statutul interdisciplinar si relatiile acesteia cu psihologia, pedagogia, sociologia si medicina. Cadrul conceptual si terminologia specifica psihopedagogiei speciale
2. Structura si finalitatile psihopedagogiei speciale
3. Actualitati si perspective – experienta nationala si internationala cu privire la practicile utilizate in interventia recuperatorie si educatia copiilor/tinerilor cu CES
4. Terapia educationala. Caracterul complex si integrator al terapiei educationale
5. Valentele educationale ale terapiilor
6. Munca in echipa multidisciplinara – element cheie in interventiile psihopedagogice
7. Tipuri/module de activitati educational-terapeutice. Competente specifice fiecarui tip de activitate

II. Etiologia specifica si clasificarea diferitelor tipuri de dizabilitati

1. Principalele categorii etiologice responsabile de aparitia dizabilitatilor. Etiologie exogena si endogena.
2. Clasificarea dizabilitatilor
3. Frecventa diferitelor tipuri de dizabilitati
4. Simptomatologia diferitelor sindroame in cazul dizabilitatilor.

III. Factorii si etapele dezvoltarii copiilor/tinerilor cu dizabilitati

1. Factorii care conditioneaza dezvoltarea copilului/tanarului. Relatia dintre factorii ereditari, factorii de mediu si factorii educationali. Raportul specific dintre factorii ereditari, factorii de mediu si factorii educationali in cazul copiilor/tinerilor cu dizabilitati
2. Etapele dezvoltarii ontogenetice si relevanta lor in cazul copiilor cu dizabilitati
3. Particularitati cogntive, sociemotionale si comportamentale ale dezvoltarii copiilor cu dizabilitati.
4. Structura si formele de manifestare a personalitatii copilului/tanarului cu dizabilitati. Particularitati ale dezvoltarii personalitatii copilului/tanarului cu dizabilitati

IV. Evaluarea psihopedagogica complexa si diagnosticarea copiilor/tinerilor cu cerinte speciale educative

1. Evaluarea copiilor/tinerilor cu CES - proces continuu si complex (domeniile evaluarii, scopul si metodologia evaluarii)
2. Evaluarea psihopedagogica pe domenii de dezvoltare (cognitiv, psihomotric, limbaj, socio-emotional, comportament adaptativ) – reper fundamental in interventiile psihopedagogice pentru copiii cu CES

3. Evaluarea copiilor/tinerilor cu CES in contextul interventiei educational-recuperatorii/ interventiilor psihopedagogice
4. Necesitatea psihodiagnozei formative in psihopedagogia speciala
5. Metode si mijloace de evaluare psihopedagogica a copiilor/tinerilor cu CES. Metodologia de evaluare psihopedagogica (teste, probe de evaluare, sarcini de evaluare, metode si tehnici psihopedagogice psihopedagogice)
6. Raport de evaluare psihopedagogica
7. Fisa psihopedagogica - instrument de evaluare continua si interventie recuperatorie
8. Problematica depistarii precoce si a diagnosticului in psihopedagogia speciala. Screeningul si diagnosticul in contextul tulburarilor de dezvoltare (intelectuale, senzoriale, ale limbajului si comunicarii, neuromotori)

V. Particularitatile dezvoltarii psihofizice si sociale ale copiilor/tinerilor cu dizabilitati
1. Trasaturi de specificitate ale evolutiei psihofizice a copiilor/tinerilor cu dizabilitati. Particularitati cognitive, socioemotionale si adaptative
2. Particularitati ale functiilor si proceselor psihice la copiii/tinerii cu diferite tipuri de dizabilitati:
a) particularitatile senzatiilor, perceptiilor, reprezentarilor/ale dezvoltarii senzorial- perceptive;
b) particularitatile gandirii, limbajului, memoriei, imaginatiei, atentiei; particularitati ale dezvoltarii cognitive (procesarea informatiei, functii executive, memorie de lucru, rationament perceptiv, intelegere verbala, viteza de procesare);
c) particularitatile motivatiei, afectivitatii, vointei; particularitati ale dezvoltarii abilitatilor socio-emotionale;
d) particularitati ale dezvoltarii comportamentului adaptativ (conceptual, social, practic)
3. Specificul invatarii de tip scolar si a procesului terapeutic-recuperatoriu la elevii cu dizabilitati
4. Individualizarea comunicarii pe tipuri de dizabilitati
5. Structura si formele de manifestare a personalitatii copiilor/tinerilor cu dizabilitati
6. Specificul vietii sociale a copiilor/tinerilor cu diferite tipuri de dizabilitati
7. Consecinte ale manifestarii deficientei in procesul de dezvoltare, adaptare, integrare sociala a copiilor/tinerilor

VI. Tulburarile de limbaj. Tulburarile de invatare
1. Limbajul – abordari multidimensionale. Caracteristicile tulburarilor de limbaj la copiii/tinerii cu CES
2. Tipuri de tulburari de limbaj – evaluare si interventie: de pronuntie/de articulatie, de ritm si fluenta a vorbirii, de limbaj oral si scris
3. Intarzierea in dezvoltarea limbajului. Preventie, diagnostic si interventie.
4. Terapia tulburarilor de limbaj si comunicare: demutizarea, audiologia educationala si tehnologica, educatia vizual-perceptiva, orientarea spatiala si mobilitatea, psihoterapia comportamentala
5. Tulburarile specifice de invatare. Dificultati de invatare in context scolare

VII. Specificul activitatilor educational-terapeutice in psihopedagogia speciala si a interventiilor psihopedagogice
1. Stimularea cognitiva
a) Rolul activitatilor cognitive in educatia speciala a copiilor/tinerilor cu CES
b) Continutul activitatilor cognitive:
• activitati de organizare, consolidare, sistematizare, completare a faptelor informatiilor,

abilitatilor si deprinderilor;
• cunoasterea senzoriala (cutanata, vizuala, gustativa, olfactiva, auditiva);
• cunoasterea perceptiva (coordonare vizuo-motorie, perceptia forma-fond, constanta perceptiei, pozitia in spatiu, relatiile spatiale);
• formarea si dezvoltarea conceptelor fundamentale de natura logico-matematica: sortarea, gruparea, asocierea, corespondenta unu la unu, ordinea numerica, s.a.;
• formarea si dezvoltarea proceselor si activitatilor psihice prin exercitii senzorio- motorii si perceptive
c) Activitatile educational-terapeutice si rolul acestora in organizarea cunoasterii. Elementele diferentiale fata de activitatea de predare
d) Formarea abilitatilor senzorial-perceptive
e) Formarea, dezvoltarea, restructurarea proceselor-activitatilor psihice prin exercitii senzorio-motorii si perceptive si importanta acestora in invatare. Structura generala a exercitiilor si activitatilor cognitive

2. Ludoterapia
a) Ludoterapia in cadrul actiunii de terapie complexa recuperatorie integrata
b) Jocul ca proces de invatare si de recuperare in cadrul actiunii de terapie educationala recuperatorie integrata
c) Modalitati de realizare a jocului. Valente educative ale jocului
d) Jocuri didactice si activitati de loisir realizate cu copiii/tinerii cu CES in activitatea de invatare si in terapia educationala integrata
3. Terapia ocupationala
a) Terapia ocupationala. Rolul si functiile terapiei ocupationale
b) Desfasurarea procesului de terapie ocupationala. Tipuri si forme de organizare a terapiei ocupationale
c) Continutul si valentele educational-terapeutice ale activitatilor de terapie ocupationala
d) Motricitate si psihomotricitate
e) Dezvoltare motorie si psihomotorie
f) Structura psihomotricitatii. Obiective educational-terapeutice ale psihomotricitatii si instrumente de evaluare
g) Continut, obiective si modalitati de evaluare a activitatilor de abilitare manuala
4. Formarea autonomiei personale si sociale
a) Autonomia personala si sociala si integrarea in comunitate. Integrarea sociala
b) Obiective si structuri de activitati educational-terapeutice
c) Structura programului general de autonomie personala si sociala. Metodologia pentru formarea si dezvoltarea comportamentelor de autonomie personala si sociala:
• formarea comportamentelor de autoservire, igiena personala, securitate, deplasare;;
• formarea comportamentului social: competente sociale, deplasare, mobilitate in comunitate, utilizarea resurselor comunitatii

VIII. Psihopedagogia integrarii/incluziunii elevilor cu CES in scoala de masa
1. Obiectul de studiu al psihopedagogiei integrarii. Delimitari conceptuale din literatura de specialitate (integrare, normalizare, incluziune, diferentiere, scoala incluziva, adaptari curriculare, curriculum diferentiat, curriculum adaptat etc.)
2. Cadrul normativ si legislativ care reglementeaza integrarea elevilor cu CES in scoala de masa
3. Principiile educatiei integrate/incluzive

4. Modele si forme de integrare scolara a elevilor cu CES.
5. Modalitati de favorizare a integrarii/incluziunii elevilor cu CES in invatamantul de masa prin: depistare precoce, interventie timpurie, educatie prescolara, debut scolar in scoala de masa, trasee educationale compatibile cu tipul si gradul de deficienta etc. Rolul profesorului itinerant si de sprijin in procesul educational
6. Solutii privind integrarea scolara a elevilor cu dizabilitati
7. Avantaje si limite ale integrarii scolare
8. Scoala incluziva – caracteristici si obiective. Managementul scolii incluzive

IX. Formarea si dezvoltarea abilitatilor, deprinderilor si capacitatilor in vederea integrarii socio-profesionale a copiilor/tinerilor cu CES

1. Formarea si dezvoltarea abilitatilor si deprinderilor necesare preprofesionalizarii si profesionalizarii
2. Activitati de formare a competentelor necesare pregatirii pentru viata
3. Consilierea, orientarea scolara si profesionala a elevilor cu CES
4. Integrarea socioprofesionala a elevilor cu CES

D. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Bodea Hategan C., "Logopedia - Terapia tulburarilor de limbaj. Structuri deschise", Editura Trei, Bucuresti, 2016
2. Bratu, M., 2014, "Psihopedagogia deficientilor de intelect", Bucuresti: Editura Universitatii din Bucuresti
3. Chassey D. J., Brignone S., "Terapie comportamentala si cognitiva a tulburarilor de ritm si fluenta", Editura Polirom, Iasi, 2000
4. Cozma A., "Psihopedagogia comunicarii la copii cu dizabilitati mintale", Editura RAR, Bucuresti, 2008
5. David C., Rosan A., "Repere diagnostice bazate pe dovezi stiintifice in tulburarile specifice de invatare", Editura Argonaut & Limes, Cluj-Napoca, 2017
6. Ghergut A., "Psihopedagogia persoanelor cu cerinte speciale. Strategii diferentiate si incluzive in educatie", Editura Polirom, Iasi, 2006
7. Ghergut A., "Sinteze de psihopedagogie speciala. Ghid pentru concursuri si examene de obtinere a gradelor didactice", Editia a III-a, revazuta si adaugita, Editura Polirom, Iasi, 2013
8. Ghergut A., "Educatia incluziva si pedagogia diversitatii", Editura Polirom, Iasi, 2016
9. Gherghut A., Frumos L., "Educatia incluziva. Ghid metodologic", Editura Polirom, Iasi, 2019
10. Green C., Chee K., "Sa intelegem ADHD", Editura Aramis, Bucuresti, 2009
11. McInnes J.M, Treffry J.A., "Copilul cu surdocecitate. Ghid de dezvoltare", Editura Semne, Bucuresti, 1999
12. Musu I. si Taflan A. (coord.), "Terapia educationala integrata", Editura Pro Humanitate, Bucuresti, 1997
13. Peeters T., "Autismul. Teorie si interventie educationala", Editura Stiintele Educatiei, 2009
14. Popovici D.V., "Dezvoltarea comunicarii la copiii cu deficiente mintale", Editura Pro Humanitate, Bucuresti, 2000
15. Popovici D.V., "Orientari teoretice si practice in educatia integrata", Editura Universitatii Aurel Vlaicu, Arad, 2007
16. Popovici, D.V., Racu, S., 2012, "Recuperarea copiilor cu polihandicap", ISFEP, Tipografia Centrala

17. Popovici, D.V. (coordonator, volum colectiv), 2016, "Strategii de comunicare augmentativa si alternativa pentru copiii non-verbali", Bucuresti: Editura Universitatii din Bucuresti
18. Preda V. (coord.), "Elemente de psihopedagogie aplicata. Cercetari fundamentale si aplicate", Editura Eikon, Cluj Napoca, 2007
19. Preda V., "Psihopedagogia interventiei timpurii la deficientii vizuali", Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj Napoca, 2002
20. Rosan A., "Psihopedagogie speciala. Modele de evaluare si interventie", Editura Polirom, Iasi, 2015
21. Stanica I., Musu I., Popa M., Popovovici D.V., Rozorea A., "Psihopedagogia speciala - Deficienta senzoriala", Editura Pro Humanitate, Bucuresti, 1997
22. Verza E., "Disgrafia si terapia ei", E.D.P., Bucuresti, 1983
23. Verza E., "Dislalia si terapia ei", E.D.P., 1977
24. Verza E., Verza E.F., "Tratat de Psihopedagogie speciala", Editura Universitatii din Bucuresti, 2011
25. Vlad E., "Evaluarea in actul educativ terapeutic", Editura Pro Humanitate, Bucuresti, 1999
26. Vlad M., Ghilas I., Cozma A., Vasiliu C.M., "Dictionar enciclopedic de Psihopedagogie speciala", Editura Fundatiei Culturale Marin Speteanu, Bucuresti, 2009

NOTA: Bibliografia pentru tematica de specialitate include si actele normative (valabile in anul scolar in care se sustine concursul) care vizeaza:
- metodologia pentru evaluarea si interventia integrata in vederea incadrarii copiilor cu dizabilitati in grad de handicap, a orientarii scolare si profesionale a copiilor cu cerinte educationale speciale, precum si in vederea abilitarii si reabilitarii copiilor cu dizabilitati si/sau cerinte educationale speciale;

- normele/masurile de imbunatatire a activitatii de invatare, instruire, compensare, recuperare si protectie speciala a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerinte educative speciale din cadrul sistemului de invatamant special si special integrat;
- regulamentul privind organizarea si functionarea centrelor judetene/al municipiului Bucuresti de resurse si asistenta educationala;
- regulamentul de organizare si functionare a invatamantului special si special integrat;
- regulamentul de organizare si functionare a centrelor scolare pentru educatie incluziva.

E. TEMATICA PENTRU METODICA DISCIPLINEI DE CONCURS

I. Specificul metodicii psihopedagogiei speciale

1. Obiectul de studiu si scopul metodicii psihopedagogiei speciale
2. Structura invatamantului special, scopul si obiectivele procesului de invatamant pentru elevii cu dizabilitati.
3. Specificul procesului de invatamant pentru elevii cu dizabilitati ca relatie intre predare-invatare-evaluare-compensare. Caracterul formativ-educativ-recuperator al programelor de psihopedagogie speciala si al programului de sprijin pentru elevii cu dizabilitati integrati in invatamantul de masa.
4. Specificul aplicarii sistemului de principii didactice generale. Importanta aplicarii principiilor specifice invatamantului pentru elevii cu dizabilitati.
5. Variabile ale procesului de invatamant si relatia dintre ele (cunostinte, abilitati, deprinderi, aptitudini, competente).

II. Elemente de curriculum

1. Conceptul de "curriculum". Practici noi in organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, modularitate, curriculum diferentiat si adaptat. Componentele curriculumului national: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferentiat, curriculum la decizia scolii), programe scolare. Manuale scolare, auxiliare didactice. Alti termeni de referinta ai curriculumului national: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Specificul curriculumului pentru invatamantul special si special integrat pentru diferite tipuri si grade de dizabilitate: diferentiere/individualizare curriculara, centrare pe formarea de competente/cunostinte operative/deprinderi de viata, orientare terapeutic-compensatorie.
3. Operationalizarea obiectivelor educationale; strategii de operationalizare. Stabilirea de obiective diferentiate si individualizate in contextul activitatilor de invatare pentru elevii cu dizabilitati; negocierea si stabilirea de comun acord a obiectivelor interventiei de catre echipa multidisciplinara in parteneriat cu familia.

III. Proiectarea, organizarea si desfasurarea activitatii didactice in invatamantul pentru elevii cu dizabilitati

1. Specificul proiectarii activitatii didactice pentru elevii cu dizabilitati, bazate pe diferentiere si individualizare: planificare calendaristica, proiectarea unitatii de invatare, proiecte de activitati didactice (pentru diferite tipuri de lectii si activitati educational-terapeutice), proiectarea de activitati de invatare intra-, inter- si transdisciplinare pe teme, adaptari curriculare pentru elevii cu dizabilitati integrati in invatamantul de masa, planuri de interventie personalizate. Rolul si functionarea echipei multidisciplinare.
2. Forme de organizare a activitatii didactice in invatamantul special si special integrat. Forme de activitate diferentiata si individualizata: invatare pe grupe de nivel (multi-level learning), invatare individualizata, lucrul in echipa al cadrelor didactice (team-teaching), parteneriat in predare-invatare etc.
3. Mijloacele de invatamant si integrarea lor in procesul de predare-invatare-evaluare orientat terapeutic-compensator, pentru elevii cu dizabilitati.

- Tipuri de mijloace de invatamant si caracteristicile lor.
- Particularitati ale utilizarii mijloacelor de invatamant in educatia speciala: importanta mijloacelor concret-intuitive la elevii cu dizabilitati mintale; utilizarea mijloacelor moderne audio-vizuale si informatice; utilizarea de softuri educationale; rolul mijloacelor surdo-tehnice (individuale, colective, portabile, fixe, mecanice, electrice, electronice) si descrierea lor in functie de analizator (auditive, vizuale, vibrotactile, electrostimulatoare, combinate); mijloace tehnice de instruire pentru elevii slab-vazatori si nevazatori; rolul tehnologiilor de acces in procesul de invatare si comunicare.

4. Specificul relatiei elev-profesor in contextul activitatilor de grup si individuale. Tipuri de relatii specifice educatiei speciale.

IV. Strategii didactice specifice psihopedagogiei speciale

1. Specificul utilizarii metodelor didactice traditionale in cazul diferitelor categorii de elevi cu dizabilitati: clasificare, definire, evidentierea avantajelor si limitelor in functie de specificul dizabilitatii.
2. Aplicarea metodelor didactice moderne, activ-participative, in activitatile scolare desfasurate cu elevii cu diferite tipuri de dizabilitati: caracteristici, avantaje si limite. Invatarea prin cooperare.

3. Metode, procedee si tehnici specifice psihopedagogiei speciale:
- in activitatea educativ-terapeutica cu elevii cu dizabilitati intelectuale: metoda imitatiei, modelarii, fragmentarii operatiilor in secvente mici si inlantuirea lor, metode specifice de structurare si organizare spatio-temporala, metode de terapie comportamentala, Applied Behavior Analysis [ABA], Give me 5, Picture Exchange Communication System [PECS], Early Start Denver Model [ESDM], Parent-mediated Communication- focused Treatment [PACT], Learning Experiences – an Alternative Program for Preschoolers and Parents [LEAP], Treatment and Education of Autistic and Communication Handicapped Children [TEACCH], Responsive Education and Prelinguistic Milieu Training [RPMT]), Scenariile sociale (C. Gray);
- in activitatea educativ-terapeutica cu elevii cu dizabilitati auditive: metodologia specifica demutizarii (metoda orala, metoda gestuala, sistemul dactil, metoda grafica, comunicarea totala), metode specific ortofonice, metodologia labiolecturii etc.;
- in activitatea educativ-terapeutica cu elevii cu dizabilitati vizuale: metode, procedee si tehnici de stimulare si educatie vizuala a resturilor de vedere, metode de educare a tactil- kinesteziei, orientarii spatiale si a deplasarii la nevazatori etc.;
- metodele si procedeele specific logopedice: demonstratia articulatorie, modelarea, exercitiul articulatoriu, fonatoriu, comparatia ortofonica, sonora si grafica, metoda "mecanica", derivarea sunetelor, comunicarea augmentativa si alternativa etc.;
- metode de antrenament a constiintei fonologice, a functiilor executive, a memoriei de lucru, a rationamentului perceptiv, intelegerii verbale, a vitezei de procesare;
- modele de programe terapeutice complexe pentru diferite tipuri de dizabilitati.
4. Metodica predarii-invatarii citit-scrisului si calculului aritmetic.
- Formarea si consolidarea deprinderilor de citit-scris la diferite categorii de elevi cu dizabilitati. Formarea structurilor perceptiv-motrice de baza (schema corporala, coordonare oculo-manuala, structuri perceptiv-motrice de forma, marime, culoare, spatiale si temporale), pregrafia si prelexia – faze premergatoare ale insusirii citit- scrisului.
- Etapele insusirii citit-scrisului: perioada preabecedara, abecedara si postabecedara la copilul cu dizabilitati. Metoda fonetica analitico-sintetica. Metode adaptate de antrenament a acuratetii, vitezei si comprehensiunii citirii.
- Metodologia predarii-invatarii cunostintelor elementare de limba romana la elevii cu diferite tipuri de dizabilitati:

• Metodologia invatarii citit-scrisului in Braille.
• Particularitati ale invatarii citit-scrisului in cazul copiilor cu dizabilitati auditive
• Specificul invatarii citit-scrisului la elevii cu dizabilitati multiple (surdo-cecitate, paralizii cerebrale, autism etc).
- Specificul formarii competentei de calcul aritmetic la copilul cu dizabilitati. Abilitati de pre-calcul. Formarea conceptului de numar natural. Numeratia. Operatii cu numere naturale. Utilizarea practica a unitatilor de masura.
- Metodica rezolvarii problemelor in cazul elevilor cu diferite tipuri de dizabilitati.

V. Elemente de evaluare educationala
1. Strategii de evaluare a rezultatelor procesului educativ-terapeutic si a progresului scolar al elevilor cu dizabilitati.
2. Functiile si formele (tipurile) evaluarii si integrarea acestora in procesul educativ-terapeutic desfasurat cu elevii cu dizabilitati. Importanta evaluarii continue (formative) in activitatile de invatare si terapie cu elevii cu dizabilitati. Formarea capacitatii de autoevaluare la elevi.

3. Metode de evaluare: traditionale si moderne. Specificul utilizarii lor la diferite categorii de elevi cu dizabilitati (caiete de observatii, fise de evaluare, scale de progres, rapoarte de evaluare descriptive).
4. Modalitati de elaborare a probelor de evaluare si a itemilor.
5. Tipologia itemilor (definitie, clasificari, caracteristici, reguli de proiectare, modalitati de evaluare si de notare, avantaje si dezavantaje/limite in proiectare si in utilizare).
6. Aprecierea rezultatelor scolare. Tehnici de notare si oportunitatea utilizarii lor in cazul diferitelor categorii de elevi cu dizabilitati (prin raportare la curriculum/descriptori de performanta, la standardele unui grup de referinta, la individ).
7. Sisteme de notare (cifrica si cu calificative), bazate pe descriptori de performanta, utilizate in invatamantul special. Factori perturbatori in apreciere si notare.
8. Elemente de deontologie in procesul de evaluare. Calitatile evaluatorului.
9. Factori generativi ai distorsiunilor in procesul evaluarii educationale. Erori in evaluare si notare.

VI. Informatizarea si invatarea multimedia.
1. Tehnicile informationale computerizate, instruirea asistata de calculator si invatarea multimedia.
2. Eficientizarea utilizarii tehnologiei informatiei si comunicarii in desfasurarea activitatii didactice in invatamantul pentru elevii cu dizabilitati.

F. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA DISCIPLINEI DE CONCURS

1. Bocos M., "Instruirea interactiva. Repere axiologice si metodologice", Editura Polirom, Iasi, 2013
2. Ciolan L., "Invatarea integrata - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar", Editura Polirom, Iasi, 2008
3. Cosmovici A., "Psihologia scolara", Editura Polirom, Iasi, 1998
4. Cristea S., "Dictionar de termeni pedagogici", E.D.P., Bucuresti, 1998
5. Cucos C., "Pedagogie generala", Editura Polirom, Iasi, 2000
6. David C., Rosan A., "Interventii psihopedagogice in tulburarile specifice de invatare. Invatam fonologic – program structurat de antrenament al constiintei fonologice bazat pe dovezi stiintifice", Editura Polirom, Iasi, 2019
7. Ghergut A., "Sinteze de psihopedagogie speciala. Ghid pentru concursuri si examene de obtinere a gradelor didactice", Editia a III-a, revazuta si adaugita, Editura Polirom, Iasi, 2013
8. Ionescu M., Radu I., "Didactica moderna", Editura Dacia Cluj, 2004
9. Mara D., "Strategii didactice in educatia incluziva", E.D.P., Bucuresti, 2009
10. Otet F., Litoiu N., Spineanu-Dobrota S., "Ghid de evaluare pentru stiintele socio-umane", Editura ProGnosis, Bucuresti, 2000
11. Padure M., "Stiluri de invatare si tehnologii de acces in contextul deficientelor de vedere", Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2014
12. Paunescu C., Musu I., "Metodologia invatarii matematicii la deficientii mintali", E.D.P. Bucuresti, 1981
13. Petrescu P., Pop V., "Transdisciplinaritatea – o noua abordare a situatiilor de invatare", E.D.P., Bucuresti, 2007
14. Petrovici M.C., "Niveluri ale intelegerii", E.D.P., Bucuresti, 2010
15. Stoica E. (coord.), Avram M., Spineanu-Dobrota S., Tesileanu A., "Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane", Editura ERC Press, Bucuresti, 2011

16. Ungureanu D., "Copiii cu dificultati de invatare", E.D.P., Bucuresti, 1998
17. Vrasmas E., "Invatarea scrisului - o perspectiva comprehensiva si integrativa", Editura Pro Humanitate, Bucuresti, 1999
18. *** "Programul National de Dezvoltare a Competentelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)", MEN – CNCEIP, Bucuresti, 2008

NOTA: Bibliografia pentru metodica disciplinei de concurs include si programele scolare din invatamantul special valabile in anul scolar in care se sustine concursul, precum si actele normative (valabile in anul scolar in care se sustine concursul) care vizeaza:
- normele/masurile de imbunatatire a activitatii de invatare, instruire, compensare, recuperare si protectie speciala a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerinte educative speciale din cadrul sistemului de invatamant special si special integrat;
- procedura cu privire la asigurarea conditiilor de egalizare a sanselor pentru elevii cu dizabilitati de vedere/dizabilitati de auz/tulburare de spectru autist/tulburari specifice de invatare care sustin examenele nationale.